

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ-ЕНЕРГЕТИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вступ. Наукова гурткова робота - це одна з форм навчально-виховного процесу, яка дозволяє розкрити інтелектуальний потенціал молоді, яка зорієнтована на створення такого середовища, в якому здобувачі не лише опановують професію, стають гарними, досвідченими фахівцями, оволодівають знаннями про самоосвіту, саморозвиток та формують свою дослідницьку компетентність. Наукова-дослідницька робота здобувачів - один з основних напрямів в процесі навчання, який сприяє розвитку професійних якостей здобувача [1]. Автор наголошує, що науковий гурток – самий перший шаг у дослідницькій роботі здобувачів, і цілі перед його учасниками ставлять нескладні: підготовка доповідей, рефератів, які заслуховуються на засіданнях гуртку або наукових конференціях [1].

Для залучення здобувачів до наукових гуртків викладачами кафедри проводиться цілеспрямована робота: регулярні зустрічі здобувачів різних курсів з завідувачем кафедри, провідними викладачами-науковцями кафедри і ведучими фахівцями виробництва; участь у засіданнях гуртків здобувачів молодших курсів, тому не випадково, що на 3-4 курсах освітнього ступеню «Бакалавр» гуртки вже остаточно сформовані найбільше активними учасниками [2].

Мета та завдання. Метою статті є дослідити роль науково-дослідницької роботи здобувача для формування їхньої дослідницької компетентності.

Матеріали і результати досліджень. Наукові гуртки здобувачів об'єднують здобувачів, які виявили бажання опанувати навичками проведення наукових досліджень і успішно поєднують таку діяльність із навчанням. Кількість гуртків і їхня тематика затверджується наказом ректора терміном на один рік за поданням декана факультету та завідувача кафедри. До цілей роботи наукового гуртка здобувачів слід віднести: сприяння у підвищенні рівня наукової підготовки здобувачів; формування у здобувачів інтересу й потреби до наукової творчості; розвиток творчого мислення, наукової самостійності, підвищення внутрішньої організованості, свідомого відношення до навчання, поглиблення й закріплення отриманих знань [3].

Основними завданнями наукових гуртків здобувачів є: забезпечення участі здобувачів у проведенні наукових конференцій, конкурсів на кращу наукову роботу; формування у здобувачів інтересу до наукової творчості, навчання методиці і способам самостійного вирішення наукових завдань у професійній сфері і навичок роботи у наукових колективах; допомога здобувачам в оволодінні методикою і навичками проведення самостійних наукових досліджень і розробка наукових проблем; обмін досвідом організації і проведення наукової роботи серед членів наукових гуртків; сприяння поглибленому вивченню навчального матеріалу; виявлення найбільш обдарованих і талановитих здобувачів, використання їх творчого та інтелектуального потенціалу для вирішення актуальних наукових завдань.

Наукова гурткова робота складає значну частину всієї позааудиторної роботи у закладі вищої освіти. Робота здобувачів у наукових гуртках включає участь: у наукових семінарах кафедри, факультету, університету; у науково-практичних конференціях, у вузівських і республіканських конкурсах; у виконанні держбюджетних і договірних тематик кафедр.

Засідання наукових гуртків проводяться двома методами: традиційним наочним (доклад гуртківця, лекція керівника гуртка, демонстрація або проведення експерименту) або інтерактивним (метод мозкової атаки, дискусії, ситуаційний аналіз, аналіз конкретних ситуацій). Чергування різних форм організації занять гуртку сприяє зацікавленості здобувачів в роботі гуртка [3]. Дуже вдалим в роботі керівника гуртку є вміння аналізувати проведене засідання, визначити його сильні і слабкі моменти: що було вдалим, а що пройшло не так, як планувалося; чим це було викликано, як запобігти таких мінусів в майбутньому. Науковий керівник відбирає кращі науково-дослідницькі роботи для

участі в конкурсах і представляє їх на кафедральному та університетському рівні. Оцінюючи наукову роботу, враховуючи актуальність теми, обсяг самостійності в проведеному дослідженні. Крім того, важливими критеріями є якість подання матеріалу, тобто наскільки вільно доповідач-гуртківець оперує науковими термінами, грамотно викладає матеріал, якість оформлення роботи, чи добре наукова робота ілюстрована.

Членами наукового гуртку, як правило, є здобувачі різних курсів: здобувачі 2-3 курсів вчать ся писати тези доповідей на наукові конференції, що публікуються у неперіодичних збірниках матеріалів конференцій, а матеріалом для тез слугують результати доповідей на тематичних заняттях гуртка. Здобувачі 4 курсу ОС «Бакалавр» та 1-2 курсів ОС «Магістр» - статті і подають їх у збірники наукових праць або наукові журнали.

Керівник наукового гуртка повинен володіти основами патентознавства, сучасними методами та прийоми ефективного вирішення технічних завдань і правилами складання формул та заявок на видачу патентів на винаходи [3]. Мета справжнього керівника наукового гуртка - навчити гуртківців орієнтуватися у різноманітні патентної літератури та виконувати патентний пошук, навчити їх постановці та вирішенню технічних завдань на рівні винаходів, ознайомити їх із сучасними правилами оформлення заявок на видачу патентів.

Висновки. Наукова робота здобувача у гуртку сприяє розвитку творчих здібностей особистості, його самоорганізації, вмінню бачити проблеми, знаходити шляхи їх вирішення, збагачує інтелект здобувача, підвищує його дослідницьку компетентність, що покращує ефективність навчально виховного процесу у закладі вищої освіти.

Список використаної літератури

1. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: навч. посіб. [Текст]. Рівне : НУВГП, 2010. 176 с.
2. Попова І. О., Квітка С. О., Чаусов С. В. Наукова діяльність студентів-енергетиків для покращення підготовки до професійної діяльності. *Modern ways of solving the latest problems in science: The XXXVII International Scientific and Practical Conference «Modern ways of solving the latest problems in science», September 20 - 23, 2022, Varna, Bulgaria.* С. 281-287.
3. Попова І. О., Квітка С. О. Взаємодія викладача і здобувача на основі партнерства у сучасній професійній освіті. *Удосконалення навчально-виховного процесу в закладах вищої освіти: Зб. наук.-метод. праць ТДАТУ.* Мелітополь : ТДАТУ, 2021. Вип. 24. С. 222-229.

References

1. Korbutyak V. I. Methodology of the system approach and scientific research: textbook. manual. [Text]. Rovno: NUVGP publ., 2010, 176 P.
2. Popova I. O., Kvitka S. O., Chausov S. V. Scientific activity of energy students to improve preparation for professional activity. *Modern ways of solving the latest problems in science: The XXXVII International Scientific and Practical Conference "Modern ways of solving the latest problems in science", September 20 - 23, 2022, Varna, Bulgaria.* PP. 281-287.
3. Popova I. A., Kvitka S. A. Interaction of the teacher and the applicant on the basis of partnership in modern professional education. *Improvement of the educational process in institutions of Higher Education: Sat. science-method. works of TDATU.* Melitopol: TDATU publ., 2021, Issue 24, pp. 222-229.